



У комітетах  
Верховної Ради

Досвід поводження з побутовими відходами перейматимуть у Харкова

▶ СТОР. 3



Свідчення

Виставка в Університеті Альберти розповідає про злочини окупантів

▶ СТОР. 5



Працевлаштування

Підтримувати переселенців благородно, а також вигідно

▶ СТОР. 6

## У НОМЕР:

Парламент має приймати складні рішення. І нести за них відповідальність

Україна повинна мати шанс на Перемогу. Важливо, щоб ми не зробили помилок, як наші попередники понад сто років тому, коли у внутрішніх суперечностях втратили державу. Цього ніхто не пробачить: ні історія, ні прийдешнє покоління. Це — про відповідальність перед майбутнім України. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук в інтерв'ю Суспільному. Наводимо головні тези цієї розмови.

▶ СТОР. 2

росія хоче дестабілізувати ситуацію в Молдові

У Молдові прокоментували повідомлення про вибух дрона в одній із військових частин у Тирасполі. У Бюро реінтеграції країни заявили, що не підтверджують інцидент, назвавши те, що сталося, «спробою спровокувати страх і паніку в регіоні». У Бюро також зазначили, що зв'язалися з іншими структурами та вивчили фото й відео з місця інциденту в Тирасполі. «Після вивчення відеоматеріалів та обміну інформацією ми повідомляємо, що цей інцидент є спробою спровокувати страх та паніку в регіоні. Військова техніка, представлена на кадрах, не працює вже кілька років», — заявили у відомстві й також зазначили: «Молдовська влада, яка перебуває в контакті з українською стороною, не підтверджує жодного нападу на придністровський регіон».

▶ СТОР. 5

кремлівський диктатор переплюнув гітлера

Найдотепнішою карикатурою на те, що відбувалося в росії 15—17 березня, став виборець у формі часів петра першого. Прийшовши на дільницю, він серйозно запитав: «Тут можна віддати голос за правителя росії?». Ще однією карикатурою на путінські вибори стало фото зі школи № 14 у прокоп'євську кемеровської області. Там, хто проголосував, роздавали «виборчі 100 грамів» і закуску. російський диктатор на президентських виборах набрав понад 87 відсотків. З таким результатом він переплюнув навіть гітлера.

▶ СТОР. 5

# В Ірпені відкрили центр підтримки родин, які постраждали від війни



Історії дітей, що стали жертвами російських злочинів чи втратили батьків через війну, розбивають серце. Залікувати душевні рани їм допомогатимуть фахівці оновленого ірпінського Денного центру підтримки дітей та сімей, які постраждали від війни. Його відкрив Благодійний фонд «Save Ukraine» за підтримки проекту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я».

▶ СТОР. 4

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.  
Більше фото тут —  
[www.golos.com.ua](http://www.golos.com.ua)

## ФРОНТ

Ворог не відмовився від ракетних масованих ударів

Упродовж доби на різних ділянках фронту сталося 72 бойові зіткнення Сил оборони України з російськими загарбниками. Найактивніше противник діяв на Новопавлівському напрямку (Донецька область), де за підтримки авіації 36 разів намагався прорвати оборону наших військ.

російські терористи атакували Україну, застосувавши 22 ударні безпілотики, 17 з яких знищили сили ППО. Загалом ворог за добу, за даними Генштабу ЗСУ (на 18.03), завдав 14 ракетних та 75 авіаційних ударів, здійснив 95 обстрілів з реактивних систем залпового вогню по позиціях наших військ та населених пунктах. Унаслідок російських терористичних атак, на жаль, є загиблі та поранені серед цивільного населення.

▶ СТОР. 8

## ПОДІЯ

Загарбники обезлюднили десятки сіл

На Сумщині через ворожі обстріли та бомбардування із 22 прикордонних сіл виїхали геть усі жителі.

У деяких населених пунктах залишилися не більш як десяток людей. Зокрема, в Рижівці Білопільської громади — лише шестеро. Це унікальне село — єдине на Сумщині, яке лінія міждержавного кордону у 1991 році розділила на дві частини — українську і російську.

Обласною владою прийнято рішення повністю евакуювати дітей із трьох громад: двох у Шосткинському районі та Великописарівської ОТГ Охтирського району, інформує наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

## КОРОТКО

■ У Тернопільській громаді спрямували кошти для навчання і перепідготовки мобілізованих водіїв-військовослужбовців і звільнених у запас із ЗСУ. Для цього 500 тисяч гривень перераховано КП «Автошкола» Мисківотранс», де воїни зможуть пройти курси, передає Ірина ПОЛЬОВА.

■ У Миколаївському обласному краєзнавчому музеї намагаються відновити пошкоджену експозицію. Роботи ведуться за підтримки ЄС у рамках програми House of Europe. З моменту повномасштабного вторгнення музей п'ять разів потерпав унаслідок російських обстрілів, повідомляє наш власкор Олена ІВАШКО.

■ На Полтавщині за перші два місяці нинішнього року на підтримку наших захисників платники податків спрямували майже 180 мільйонів гривень. Ця сума перевищує надходження за такий само період минулого року на 17,6 відсотка, інформує наш власкор Василь НЕЙЖМАК.

## Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів робочу зустріч із Федеральним Президентом Австрії Александером ван дер Белленом

*У межах робочого візиту до Австрійської Республіки Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук провів першу робочу зустріч — із Федеральним Президентом Австрії Александером ван дер Белленом.*

Насамперед Спікер Парламенту України висловив вдячність за особисту лідерську позицію всередині Австрії щодо солідарності з Україною та щодо гуманітарної підтримки нашої країни.

Також Руслан Стефанчук наголосив на важливості сприяння у посиленні гуманітарної допомоги Україні. Він висловив переконання, що Австрія здатна очолити міжнародну координацію питань щодо надання гуманітарної допомоги Україні.

«Для України важлива будь-яка гуманітарна допомога: автомобілі швидкої допомоги, будівельна й комунальна техніка, протезування, реабілітація», — акцентував Голова Верховної Ради України,

додавши, що все є вкрай необхідним для функціонування українських територіальних громад.

«Україна вже третій рік у повномасштабній війні. Нині вже десять років відтоді, як росіяни окупували Крим. Попри всі прогнози Україна тримається й стримує наступ російських окупантів», — наголосив Руслан Стефанчук, зауваживши, що для продовження боротьби для України вкрай важливо отримувати від партнерів усі види допомоги: «росія є серйозним противником, тому важливою є і своєчасність надання допомоги».

Сторони також порушили тему гуманітарного розминування. Руслан Стефанчук, зі свого боку, висловив сподівання на



продовження допомоги з боку Австрії у цій сфері.

Окремо приділили увагу і європейській інтеграції України.

«Розраховую на політичну підтримку

Австрію подальшого руху України до повноправного членства України в Європейському Союзі», — зазначив Спікер Парламенту України. «Після нашої останньої зустрічі Україна отримала статус кандидата на членство в Євросоюзі — зараз ми рухаємося до повноправного членства в ЄС», — додав він.

Насамкінець Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук та Федеральний Президент Австрії Александер ван дер Беллен обговорили реалізацію Формули миру Президента України Володимира Зеленського. «Україна високо цінує готовність Австрії взяти участь у реалізації конкретних пунктів ініціативи», — наголосив Руслан Стефанчук.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

Фото rada.gov.ua.

## Парламент має приймати складні рішення. І нести за них відповідальність

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

### Про роботу законодавчого органу

Упродовж двох років Верховна Рада діяла ефективно. Розуміючи відповідальність за країну, так вона працюватиме й далі. Але парламент — це політичний організм. З якихось питань політичну узгодженість ми знаходимо швидше, з якихось — гірше. Та впродовж цього часу (після повномасштабного вторгнення росії. — Ред.) депутати тримають єдність. Для мене це один із пріоритетів.

По багатьох питаннях у нас були складні дискусії.

Проте найважливіші законопроекти отримували конституційну більшість. Верховна Рада ухвалила необхідні законопроекти для європейської інтеграції, для поступу до членства в НАТО. Ми прийняли всі необхідні закони для переходу економіки на військові рейки. Працюємо над законом про мобілізацію.

### Про пріоритетність

Пріоритетність у розгляді законопроектів визначає наше політичне бачення. Це питання Перемоги, курсу до ЄС і НАТО, допомоги для України, створення міжнародного трибуналу.

У парламенті все тримається на домовленос-

тях. Фракції повинні знайти компроміс. Найближчим часом я збираю керівників фракцій і груп, проговоримо всі питання. Сподіваюся, днями парламент повернеться до роботи.

### Про мобілізацію

Парламент має послідовність розгляду будь-якого питання: комітет, перше читання, комітет, друге читання. Після цього законопроект виноситься в зал. Нині проект про мобілізацію перебуває в комітеті (Верховна Рада 7 лютого прийняла у першому читанні за основу проект закону щодо проходження військової служби, мобілізації та військового обліку № 10449.

До другого читання до нього внесли 4300 поправок, які нині розглядає профільний Комітет із питань національної безпеки, оборони та розвідки. — Ред.)

Маємо бути свідомі, це — не звичайний законопроект. Хлопці й дівчата на передній лінії потребують чітких правил, ротації, заміни. Але треба розуміти, на кого міняти — мають бути унормовані системи пошуку й навчання людей.

Парламент має приймати, в тому числі, складні рішення. І нести за них відповідальність. Наше завдання — забезпечити спроможність військових обороняти Батьківщину. Щоб Збройні Сили става-

ли сильнішими, в суспільстві був принцип рівності й справедливості й усі розуміли, кого залучатимуть до військової служби насамперед.

Будь-який законопроект має бути точною формулою, яка дає відповідь на питання суспільства. Сьогодні у нього є запит на справедливість, пріоритетність і захист України. Комітет повинен проаналізувати всі питання і з'ясувати, яка найкраща законодавча формула розв'яже проблему.

### Про виїзд депутатів за кордон

Міжнародна діяльність парламента — важлива складова парламентариз-

му. Але вона має бути ефективною. Це коли ти ідеш на Захід зі зрозумілими меседжами й вертаєшся з конкретними результатами.

У мене кожен день є стос заяв від народних депутатів, які просяться у закордонні відрядження. Кілька реальних прикладів. «Прошу відправити мене в Нью-Йорк», де має бути якась вистава «Мами по скайпу», спортивні заходи, тренінги особистісного росту. Я цього підписувати не буду, для цього ви можете взяти відпустку. Але якщо я бачу участь у парламентських асамблеях, виїзди делегацій, які ідуть вибавати зброю, планують працювати з Конгресом США, то завжди погоджую. Виходячи з цього були прийняті відповідні акти, які регламентують перелік підстав для відряджень народного депутата.

Підготувала Ольга СРІБНА.

## Партії обезпечать від надмірного тиску з боку контролюючих органів

### ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

*Політичні партії можуть звільнитися від відповідальності за подання неповної інформації у звіті для Національного агентства з питань запобігання корупції. Відповідний проект змін до закону про політичні партії в Україні (№ 11074) вже зареєстровано в парламенті представниками різних політичних сил, що дає підстави вважати, що розбіжностей у цьому питанні в парламенті виникнути не повинно.*

Майже чотири роки поспіль політичні партії в Україні були взагалі звільнені від звітування. Відповідний закон Верховна Рада прийняла навесні 2020-го. Зміни, за які тоді проголосували народні депутати, набули чинності 2 квітня і були спрямовані на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19). Фактично йшлося про відстрочку для політичних партій у поданні шоквартальних звітів про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Водночас у

зв'язку із повномасштабним вторгненням та запровадженням воєнного стану було прийнято закон про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни, який надав політичним партіям додаткову підставу не подавати фінансові звіти.

А в грудні 2023 року набули чинності зміни до деяких законодавчих актів щодо удосконалення державного фінансування та контролю за діяльністю політичних партій, які передбачають відновлення звітування, а також функцій Національного аген-

ства з питань запобігання корупції для перевірки таких звітів. Встановлено також особливості відповідальності політичної партії за відображення неповної чи недостовірної інформації у звіті про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру внаслідок обставин, спричинених збройною агресією російської федерації проти України. Неповна інформація у такому звіті тепер кваліфікуватиметься законодавством як невідображення окремих відомостей, у тому числі неподання звітів місцевих організацій політичної партії, які набули статусу юридичної особи. Народні депутати звернули увагу на те, що чинне законодавство не містить виключень щодо місцевих організацій, які знаходяться на території активних бойових дій чи тимчасово окупованих територіях.

Водночас, згідно із законом, політична партія звільняється від встановленої відповідальності за подання звіту з неповною або недостовірною інформацією у разі наявності документально підтверджених обставин, що свідчать про неможливість отримання інформації у повному обсязі. Йдеться, зокрема, про знаходження первинних документів, комп'ютерного та іншого обладнання на окупованих територіях або на таких, де ведуться активні бойові дії. Наявність таких обставин політична партія має обов'язково підтвердити, подавши до Національного агентства протягом трьох робочих днів з дня подання звіту документів, перелік яких затверджено Кабінетом Міністрів.

Території, на яких ведуться активні бойові дії, та тимчасово окуповані території нині визнача-

ються відповідно до переліку, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, зауважують автори проекту закону № 11074. На них не функціонують органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які б могли засвідчити обставини неможливості отримання політичною партією повної інформації для відображення у звіті про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Водночас інформація про місцезнаходження місцевих організацій політичних партій, які зареєстровані як юридичні особи, міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань і є доступною для органів контролю.

«Тож обов'язок політичної партії додатково документально підтвер-

джувати обставини неможливості отримання нею повної інформації для подання звіту внаслідок знаходження її місцевих організацій, їх первинних документів чи обладнання на територіях ведення активних бойових дій чи тимчасово окупованих територіях є надмірним», — йдеться у пояснювальній записці, яка супроводжує проект.

Прийняття змін, передбачених у законопроекті, дасть змогу Національному агентству з питань запобігання корупції здійснювати належний державний контроль за повнотою і достовірністю звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру. Водночас вони обезпечать політичні партії від надмірного тиску за неможливістю подання такої інформації, переконані народні депутати.

Надія СМІЯН.

## Досвід поводження з побутовими відходами перейматимуть у Харкова

### У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

На виїзному засіданні парламентський Комітет з питань екологічної політики та природокористування ознайомився із системою управління твердими побутовими відходами на досвіді міста Харкова.

Засідання відбувалося, зокрема, і за участі очільників харківських ОВА та облради, міськради, представників Міндовкілля та Мінінфраструктури, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування Харкова та області. Його учасники відвідали Дергачівський полігон побутових відходів та будівельний майданчик комплексу з переробки побутових відходів із системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії.

— З моменту підписання Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання щодо поступового наближення вітчизняного законодавства з управління відходами до стандартів Європейського Союзу, — нагадав у вступному слові голова парламентського Комітету з питань екологічної політики та природокористування народний депутат Олег Бондаренко.

І додав, що положення відповідної рамкової директиви вже імплементовані в національне законодавство із прийняттям у червні 2022 року Верховною Радою України Закону України «Про управління відходами». Положення цього законодавчого акта спрямовані на

запровадження розширеної відповідальності виробника як основної цілі державної політики у сфері управління відходами. А ключове значення розширеної відповідальності виробника полягає в тому, що зобов'язання з управління відходами (для певних потоків/видів відходів) перекладаються з державного сектору на приватний, тобто виробників продукту.

Крім того, для законодавчого врегулювання сфери управління відходами упаковки у Верховній Раді зареєстровано урядовий законопроект про упаковку та відходи упаковки (реєстр. № 10066) та альтернативні до нього — про упаковку та відходи упаковки (реєстр. № 10066-1 та реєстр. № 10066-2).

Начальник Харківської ОВА Олег Синегубов розповів присутнім про величезні екологічні збитки для регіону від російської агресії, які потребують термінової ліквідації. Станом на початок березня збитки докільню, спричинені війною, становили вже понад 432 мільярди гривень. До того ж на Харківщині щорічно утворюється 692 тисячі тонн твердих побутових відходів. Тому вирішення питань управління відходами в



Під час проведення виїзного засідання.

регіоні, зокрема твердими побутовими відходами і відходами руйнації, є надзвичайно актуальними.

Очільник Харкова Ігор Терехов додав про наслідки російської агресії в обласному центрі. За його словами, в місті пошкоджено понад 8800 будівель, і це потребує величезних коштів для відновлення. Звісно, в цьому питанні Харкову неабияк допомагають міжнародні партнери, зокрема Японське агентство з міжнародного розвитку (JICA).

Затим представник комунального підприємства «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міськради розповів, як організовано систему управління твердими побутовими відходами у місті. Будівництво лінії

сортування роздільно зібраних та змішаних відходів дає змогу зменшити обсяги захоронення відходів. А запровадження роздільного збирання та сортування побутових відходів дає можливість повертати в цикл виробництва до 50 тисяч тон на рік ресурсів соціальних компонентів побутових відходів. Крім того, з полігонного газу виробляється понад 16500 мВт електричної енергії на рік.

Запровадження такої системи управління твердими побутовими відходами не лише приносить економічні прибутки, а й дає змогу отримати екологічні дивіденди у вигляді скорочення викидів в атмосферу парникових газів, виключає можливість виникнення пожеж, забруднення фільтратом

підземних водних горизонтів та прилеглої території, а також знижує поширення неприємних запахів від звалища для прилеглих населених пунктів.

За результатами виїзного засідання комітет підготує відповідні рекомендації. А досвід і напрацювання Харкова в налагодженні функціонування системи управління побутовими відходами планується використати під час підготовки відповідних заходів ініціатив у сфері управління відходами, в тому числі побутовими та відходами руйнації, повідомили в секретаріаті комітету.

Вікторія ВЛАДИНА.

Фото надано секретаріатом

Комітету з питань екологічної політики та природокористування.

## Перехід від військової служби до цивільного життя: що має зробити держава

### ТОЧКА ЗОРУ

Одним із пріоритетів державної ветеранської політики є створення мережі помічників ветеранів, які надаватимуть підтримку учасникам бойових дій та членам їхніх сімей.

«Після війни в Україні може бути понад чотири мільйони людей з досвідом бойових дій та членів сімей ветеранів і загиблих воїнів. Держава за підтримки громадянського суспільства має створити ефективну систему переходу від військової служби до цивільного життя, яка сприятиме реабілітації всіх, хто потребує допомоги», — пише народний депутат Олексій Леонов (на знімку) у своєму блозі на РБК-Україна.

За його словами, одним з елементів такої системи є інститут помічника ветерана. Його створення передбачає Постановою Кабінету Міністрів від 19 червня 2023 року № 652. Улітку торік пілотні проекти стартували в територіальних громадах на Львівщині, Вінниччині, Дніпропетровщині та



Миколаївщині. У жовтні до цих регіонів доєдналися Закарпатська, Київська, Сумська, Полтавська, Харківська області та Київ.

«На створення мережі у держбюджеті-2024 закладено понад 3,8 мільярда гривень. Передбачається, що впро-

### ЦИФРА

96

відсотків українців довіряють ветеранам АТО та військовим, які нині захищають Україну від ворога. А рівень поваги до них у суспільстві — 76 відсотків. Про це свідчать результати опитування соціологічної групи «Рейтинг». Водночас 25 відсотків опитаних вважають, що держава виконує свої зобов'язання перед ветеранами російсько-української війни. Цей показник стрімко зменшується: в серпні 2022 року він становив 69 відсотків, у січні минулого року — 53 відсотки, у вересні торік знизився до 33 відсотків.

### ДО РЕЧІ

Народні депутати Олексій Леонов та Василь Вірастюк, представники Федерації стронгмену України, ректор Одеського державного університету внутрішніх справ Дмитро Швець відвідали низку клінічних санаторіїв, центрів реабілітації ветеранів в Одесі. Вони поспілкувалися з керівниками установ, лікарями та захисниками про покращення роботи реабілітаційних центрів. Визначили низку питань, які потребують обговорення та вирішення на державному та регіональному рівнях.

печити роботу сервісного офісу на місцях можна і в інший спосіб: наприклад, покласти ці функції на комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи, які належать до сфери їхнього управління.

«На мій погляд, є ще й інший шлях — створення сервісних офісів на основі громадських організацій, які мають досвід у наданні послуг з інтеграції у суспільство ветеранів та їхніх родин. В Одесі з 2019 року діє громадська організація «Veterans HUB ODESA», яка фактично надає соціальні послуги ветеранам. Безумовно, є й інші громадські організації, які за умов кооперації могли б забезпе-

чити ефективну роботу сервісного офісу, в якому інститут помічника ветерана отримав би належне втілення.

Але тут ми підходимо до головного. З моєї ініціативи та за підтримки фахового середовища за пів року Одеса змогла ствердитися в статусі провідного кандидата на створення Національного хабу з реабілітації. І завдяки підтримці міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка зробити перші кроки до створення такого хабу. Та, на жаль, місто не зробило жодного кроку, щоб приєднатися до проекту. Це треба виправляти», — вважає Олексій Леонов.

Підготувала Ольга СРІБНА.

### У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

## Остаточно визначено місце розташування Національного військового меморіального кладовища

За перші два місяці нинішнього року до загального фонду держбюджету надійшло 305 мільярдів гривень податків, зборів та грантів від партнерів, а видатки склали 424 мільярди гривень.

«Тобто попри те, що ми суттєво підвищили нашу фінансову самодостатність за два роки, ми все ще дуже потребуємо бюджетної підтримки з боку наших союзників», — сказав під час засідання уряду Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

Щоб посилити нашу економічну спроможність, Кабмін ухвалив рішення про створення ще двох індустріальних парків. Перший, розташований у Рівненській області, спеціалізуватиметься на промисловій переробці. Там планується інвестувати понад мільярд гривень та створити 1400 робочих місць. Другий індустріальний парк діятиме на Львівщині та спеціалізуватиметься на переробній промисловості з акцентом на меблевою виробництві. Інвестиції тут мають становити два мільярди гривень, а також очікується створення понад двох тисяч нових робочих місць.

Ще одним рішенням уряд запустив механізм державної підтримки інвестиційних проектів із значними інвестиціями. Отримати державну підтримку зможуть інвестори, які планують реалізувати в Україні проекти вартістю від 12 мільйонів євро у сферах переробної промисловості, видобутку корисних копалин для подальшої переробки чи збагачення, транспорту, логістики, освіти, наукової діяльності, охорони здоров'я, поводження з відходами, мистецтва, культури, туризму, спорту, електронних комунікацій.

«Цей документ дає можливість інвесторам отримати компенсацію за збудовані ними об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури. Тобто якщо інвестор побудував дорогу, провів воду, газ, або електроенергію до свого заводу чи іншого об'єкта інвестицій, то держава компенсує йому ці витрати», — сказав прем'єр, додавши, що також інвестор матиме можливість отримати компенсацію своїх витрат за підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж.

Уряд ухвалив розпорядження щодо остаточного визначення місця розташування Національного військового меморіального кладовища у Гатненській сільській територіальній громаді Фастівського району Київської області. Тож найближчим часом у власність НВМК буде передано понад 265 гектарів землі та розпочнуться підготовчі роботи.

Також затверджено Державну цільову національно-культурну програму забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року. Окрім сприяння поступовому формуванню комфортного та функціонального єдиного мовно-інформаційного українськомовного простору на всій території України, ця програма також передбачає кроки з подолання наслідків лінгвоциду державної мови та заходи з відновлення функціонування української мови на деокупованих територіях, промоцію української мови в Україні та світі, вдосконалення рівня володіння та викладання української мови педагогічними працівниками. Крім того, документом зафіксовано, що українська мова — це мова надання публічних послуг, тож до 2030 року 100 відсотків держслужбовців та посадових осіб мають володіти державною мовою відповідно до вимог українського правопису та вимог, визначених Національною комісією зі стандартів державної мови.

Кабмін підтримав та подасть до парламенту законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок акцизного податку на тютюнові вироби». Перегляд ставок здійснюється з метою виконання вимог Директиви ЄС щодо мінімального акцизного податкового зобов'язання, яке має становити не менш як 90 євро за 1000 штук сигарет. Згідно з планом, на цю цифру Україна мала вийти у 2025 році, однак через девальвацію гривні наступного року акциз на сигарети може сягнути лише 70 євро. Тому й виникла необхідність переглянути ставки акцизного податку, щоб до 2028 року вийти на встановлений Директивою ЄС рівень.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

## Майданчик для швидкого та якісного розв'язання проблем регіонів

### КОНГРЕС

**Створені на базі Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України профільні комісії розпочинають свою роботу. Передовсім — вивчають проблематику за напрямками діяльності.**

Нагадаємо, що на початку березня на базі Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України створено шість комісій: доброго врядування, політики безпеки, політики героїв та підтримки ЗСУ, гуманітарної політики, інфраструктурної політики, європейської інтеграції України, її областей і територіальних громад.

Також у Харкові відбулося установче засідання Комісії гуманітарної політики. Розповіді про роботу цієї громадсько-політичної структури та про завдання, які стоять перед Комісією гуманітарної політики, «Голос України» попросив голову підкомітету з питань вищої освіти Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій Юлію Гришину, яка від парламенту координує діяльність Комісії гуманітарної політики.

— Значу, що Конгрес місцевих та регіональних влад при Президентові України був створений ще у лютому 2021-го, тобто до початку повномасштабного вторгнення. Насамперед — для сприяння ефективному завершенню реформи місцевого самоврядування, — розповідає Юлія Гришина. — Тоді, та й нині, перед конгресом ставилося завдання вивчати реалізацію на місцевому та регіональному рівнях Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, готувати пропозиції для підвищення ефективності виконання цієї угоди та запровадження європейських стандартів у сфері місцевого самоврядування.

Учасники конгресу спільно з державними органами, органами місцевого самоврядування, всеукраїнськими асоціаціями та міжнародними організаціями мали налагодити тісну взаємодію з центральними органами державної влади для напрацювання узгоджених рішень, задля підвищення якості життя українців у регіонах. До речі, одним із таких рішень конгресу був Меморандум про непідвищення рівня тарифів у сферах централізованого постачання теплової енергії та гарячої води для населення в опалювальному сезоні 2021—2022 років. «Це рішення дало змогу гарантувати стабільність вартості комунальних послуг та не допустити підвищення платежів за комунальні послуги для всіх українських домогосподарств», — нагадала Юлія Гришина.

— Гуманітарну комісію очолив голова Харківської ОВА Олег Синегубов, а я координую роботу цієї комісії від парламенту. Крім мене, є ще дві координаторки — від виконавчої влади та місцевого самоврядування. Це голова Національної служби здоров'я Наталія Гусак та голова Вараської МВА з Рівненщини Людмила Мариніна, — продовжує Юлія Гришина. — На першому засіданні проговорили напрями роботи та принципи співпраці членів комісії, до складу якої увійшло 86 учасників. Ми вирішили, що наші засідання відбуватимуться у змішаному форматі — онлайн та офлайн. А для оперативної комунікації створили групу у WhatsApp.

За словами народної депутатки, основне завдання комісії — попередній розгляд питань, які виноситимуться на розгляд президії конгресу, та підготовка висновків і рекомендацій для розв'язання конкретних проблем у галузях освіти, науки, медицини. «Нині, в умовах масштабного вторгнення, у нас з'явилася чимало нових викликів, які в більшості випадків виникають саме на місцях. Ситуація в регіонах може відрізнятися, тож унікального рішення для всієї країни почасти прийняти не можна. Однак Президент поставив завдання, щоб усі питання вирішувалися швидко. Тож завдання конгресу — зробити відстань між районними адміністраціями, парламентом і виконавчою владою мінімальною. На цьому майданчику представники всіх рівнів влади матимуть можливість спілкуватися і швидко приймати відповідні рішення, в тому числі за потреби — й на законодавчому рівні», — сказала Юлія Гришина, додавши, що у більшості ви-



**Народна депутатка Юлія Гришина — координаторка Комісії гуманітарної політики, з Олегом Синегубовим, начальником Харківської ОВА, який очолив Комісію гуманітарної політики.**

падків профільні комісії розв'язуватимуть проблеми самостійно, але якщо проблема вимагатиме уваги найвищого рівня — на рівні парламенту або участі Офісу Президента, то ці питання виноситимуться на засідання конгресу, щоб уже глава держави ставив завдання відповідним структурам.

Уже на другому засіданні Комісії гуманітарної політики обговорювали проблеми у сферах освіти, медицини, соціального захисту та культури, повідомила на своїй сторінці у Фейсбуці народна депутатка. Серед проблемних питань, які розглянули, — забезпечення укриттями навчальних закладів; організація переходу на офлайн-навчання; налагодження якісного українського теле- та радіомов-

лення на прифронтових територіях; кадрове забезпечення медзакладів у сільській місцевості, а також формування тарифів на медичні послуги та інше.

— Для розгляду поточних питань ми запустили роботу спеціальних підкомісій, — прокоментувала поточні завдання координаторка комісії Юлія Гришина. — Готуються пропозиції для розв'язання проблем на рівні комісії і на найвищому рівні президії конгресу. Водночас напрацьовується Дорожня карта гуманітарної політики, яку затвердимо на конгресі. Результати щодо виокремлених проблемних питань обговоримо вже на наступному засіданні.

**Ірина ШАТРОВА.**  
Фото з особистого архіву Юлії Гришиної.

### ДОВІДКОВО

**З часу створення конгресу було проведено чотири засідання, які відбувалися у розширеному форматі із залученням представників органів державної влади, місцевого самоврядування, дипломатичного корпусу та міжнародних партнерів. Також проводилися регулярні засідання його робочих органів — Палати місцевих влад, Палати регіонів та Президії.**

**З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну конгрес не зупиняв своєї роботи, але з безпекових причин формат діяльності було зміщено в бік оперативного розв'язання найбільш актуальних проблем місцевого самоврядування та організації державної влади в регіонах. Особливо це стосувалося найбільш постраждалих від війни місцевостей.**

**Наразі конгрес переходить до нового, планового етапу роботи, зазначається на його офіційному сайті. Там же розміщена й інформація про перше засідання за час повномасштабної війни. Воно відбулося 4 березня у Львові та проводилося у змішаному форматі (онлайн і офлайн). Його унікальність у тому, що вперше у засіданні взяли участь практично всі члени конгресу — 1638 осіб, або 94 відсотки від загальної кількості. Зокрема, 345 міських голів, 401 селищний голова, 606 сільських голів, 119 начальників районних військових адміністрацій, 119 голів районних рад. Також у його роботі взяло участь керівництво ОПУ, уряд у повному складі та інші учасники.**

**Нещодавно рішенням конгресу утворено Офіс, який стане новим комунікаційним майданчиком для його учасників. Раніше цю функцію виконував Офіс Президента України. Відтепер це буде окрема спеціалізована структура конгресу. Офіс здійснюватиме організаційний та аналітичний супровід роботи конгресу та його робочих органів, а також забезпечуватиме ефективність горизонтальної взаємодії між його членами.**

## В Ірпені відкрили центр підтримки родин, які постраждали від війни

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Центр стане опорою для тих, хто постраждав унаслідок війни та потребує допомоги. Це передусім внутрішньо переміщені родини та діти, які зазнали насильства або втратили батьків. Історії, які я чую від них, розбивають серце. Але тепер вони будуть у безпеці», — наголосив міський голова Ірпеня Олександр Маркушин.

На заході були присутні депутати Верховної Ради, представники USAID, місцевої влади, соціальних служб, освітнього сектору.

— Постраждали від війни діти потребують уваги й допомоги фахівців, тому робота таких центрів надзвичайно важлива, — зауважив народний депутат Андрій Ключко.

Це вже 16-й в Україні центр такого профілю, облаштований БФ «Save Ukraine».

У благодійній організації розповідають, що з по-



**Народний депутат України Андрій Ключко, ірпінський міський голова Олександр Маркушин, засновник благодійного фонду «Save Ukraine» Микола Кулеба, директор місії USAID в Україні Джим Хоуп.**

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

чатку війни російська федерація депортувала майже 20 тисяч українських дітей. І це лише за офіційними даними. Реальна цифра може бути набагато більшою. Однак повернути в Україну на сьогодні вдалося зовсім небагато — трохи більш як 380 дітей. І кожна така дитина є реальним свідком російських воєнних злочинів проти українського народу.

Діти зазнають неоправданого впливу російської пропаганди, психологічного тиску і насильства. Сьогодні команда Save Ukraine робить усе можливе, аби повернути додому юних українців і дати їм шанс на щасливе майбутнє у вільній країні, наголошує засновник БФ «Save Ukraine» Микола Кулеба.

В ірпінському Денному центрі надаватимуть комплексну психосоціальної допомогу дітям та

сім'ям, які є внутрішньо переміщеними або пережили депортацію до росії, дітям-сиротам та дітям з інвалідністю. Тут можна буде отримати індивідуальні консультації психолога та взяти участь у групових заняттях. Центр також має все для проведення арттерапії та застосування сучасних методик, що сприяють розвитку дітей.

Заклад працюватиме щодня з 10-ї до 19-ї години. Всі послуги, а також харчування для дітей під час перебування тут — безплатні. Така допомога надзвичайно важлива для родин, постраждалих від війни, про що говорили під час відкриття директор мисії в Україні Джим Хоуп та керівниця Координаційного центру з психічного здоров'я при Кабінеті Міністрів Оксана Збітнева.

До кінця 2024 року, як очікується, завдяки грантовій підтримці психологічну допомогу в Денному центрі нададуть понад 3000 осіб, 1200 з яких — діти.

**Сергій КОВАЛЬЧУК.**  
Фото автора.

## Виставка в Університеті Альберти розповідає про злочини окупантів

Фотодокументальна виставка «Зруйновані храми України», що відбувається у канадському місті Едмонтон, привертає увагу відвідувачів правдою про реальність війни, вражає цинізмом і аморальністю рашистів, які знищили на території України сотні сакральних споруд і за період з 24 лютого 2022 року до 25 грудня 2023-го пошкодили або зруйнували 872 об'єкти культурної спадщини.

В експозиції, розгорнутій в Університеті Альберти (University of Alberta), представлено історії 15 зруйнованих духовних святинь України, про які розповідають документальні світлинки, відео, історичні довідки, а ще оскільки від ракет, бомб і снарядів, зібрані під час польових експедицій дослідниками.

Найбільше монастирів, церков, мечетей і синагог зруйновано окупантами в Донецькій, Луганській, Харківській, Київській, Херсонській та Запорізькій областях.

«Віра для нас є основою націєтворення та деколонізації, соціальної стійкості та громадського діалогу. Саме тому вона є на прицілі москвитських ракет і бомб. Ця виставка мандруватиме світом, не лише розповідаючи про злочини РФ проти культурної спадщини та духовної свободи в Україні, а і створюючи майданчик для обговорення ролі релігійних громад у відновленні спадщини, зміцненні державності та консолідації суспіль-

ства після війни», — зазначив під час відкриття виставки Ігор Пошивайло, генеральний директор Національного музею Революції Гідності.

Майже рік тому фотовиставку про знищені й понівечені релігійні споруди різних конфесій «...Але будуть відроджені у славі і силі», організаторами якої виступили Національний заповідник «Киево-Печерська лавра», Національний музей Революції Гідності, Національний музей історії України у Другій світовій війні та Штаб порятунку спадщини (HERI), було відкрито у Трапезній палаті лаври, де вона працює й нині.



Пересувний варіант виставки «...Але будуть відроджені у славі і силі» демонстрували цьогоріч у США. У Вашингтоні її презентували перед Сенатом США та в Музеї Біблії.

Офіційне відкриття експозиції в Університеті Альберти і екскурсія виставковими залами, яку провів Ігор Пошивайло, стали документальним вступом до міжнародної

конференції «Релігія і війна в Україні: площини політичного, суспільного і можливого». Генеральний директор Музею Майдану вкотре наголосив: «У битві ідентичностей та світоглядів однією з мішеней російського агресора є релігійна свобода українців. Понад 600 храмів, церков, молитовних центрів, синагог і мечетей зруйновано за два роки російсько-ук-

раїнської війни. Тож завдання проєкту — розповісти правду про те, що несе «русский мир» вільному світові».

Організаторами виставки в Едмонтоні виступили Канадський інститут українських студій та Національний музей Революції Гідності.

Світлана ЧОРНА.

Фото зі сторінки в Фейсбуці Музею Майдану.

## росія хоче дестабілізувати ситуацію в Молдові

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

17 березня ЗМІ невизнаної Придністровської республіки повідомили про вибух та пожежу на території військової частини в Тирасполі. За інформацією Першого Придністровського, вибух став результатом атаки дрона. За попередньою інформацією, жертв немає. Місцеві органи правопорядку порушили кримінальну справу.

В Інституті вивчення війни (ISW) вважають, що інцидент із запуском безпілотної проросійської самопроголошеної республіки Придністров'я є спробою росії дестабілізувати ситуацію в Молдові зсередини. «ISW не може самостійно перевірити деталі удару безпілотної в Придністров'ї або ідентифікувати відповідальних осіб, але мало ймовірно, що удар був здійснений українськими силами, враховуючи обмеженість засобів, що використовувалися під час удару, і незначну ціль».

Українські офіційні особи також нещодавно заявили, що Придністров'я не становить військової загрози для України», — зазначили аналітики.

## Болгарія: похорони, вибори, протести

Минулої суботи в Софії провели в останню земну путь патріарха Болгарської православної церкви Неофіта. Після тривалого лікування він помер на 78-му році життя. П'ятницю і суботу в країні оголосили днями національного трауру.

Тому всі політичні заходи, призначені на ці дати, було скасовано, зокрема й вручення президентом Руменом Радевим мандата на формування уряду представниці партії ГЕРБ Марії Габріель.

А також голосування на виборча президента РФ. Громадян країни-агресора запросили прийти на дільницю у посольстві в останній день виборів — неділю, 17 березня.

Цього дня українці, яких об'єднує товариство «Мати України», українські біженці, болгарська громадська організація «Боец» та болгари — друзі України пікетували дипломатичну місію росії. Вони засуджували «вибори», що суперечать міжнародному праву. Лунала й критика на адресу болгарської влади, яка дала дозвіл на відкриття виборчої дільниці у Софії. Мєру міста Василю Терзієву навіть не передали мікрофон, хоча він намагався виступити на мітингу. А тим, хто хотів проголосувати, довелося проходити повз надпис червоною фарбою на асфальті «путін — терорист», плакатів з гаслами «Зупиніть війну!», «Вибори під дулами автоматів — незаконні», «кремль — центр зла», «Світ розділився на людей і росіян», «Вибори путіна — імітація демократії» тощо.

А вручення президентом Руменом Радевим мандата на формування нового уряду представниці партії ГЕРБ Марії Габріель відбулося замість п'ятниці у понеділок, 18 березня.

На жаль, партія ГЕРБ не змогла розв'язати спірні питання з ротаційними партнерами з коаліції «Продовжуємо зміни» — «Демократична Болгарія». Розбіжності стосуються кількох міністерських посад, на які ГЕРБ хоче висунути своїх кандидатів. Тож політологи припускають, що Марії Габріель доведеться повертати мандат. І глава держави буде змушений призначити дострокові вибори. В такому разі, на думку політологів, політичні сили, які не змогли знайти спільну мову, втратять багато місць у парламенті.

Олександр БЛІК.

## кремлівський диктатор переплюнув гітлера

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У перший день голосування у 16 містах РФ підпалювали та обливали урни зеленкою, майже 100 людей було затримано поліцією за заворушення. Ті, хто в розпачі, під час мобілізації підпалювали військомати, а на виборах — урни.

«Ну, справді, невже хтось очікував, що народ ось уже двадцять із лишком років із захопленням буде православний четвертий рейх, він же, «русский мир», здатний навіть на найменший опір?» — написало опозиційне «Ехо».

Політолог, «іноагент» Андрій Колесников псевдовиборів задавати суспільство ефектом більшості, вселити в нього відчуття абсолютного безсилля. Він цитує Валерію Новодворську: «Поразка не завжди є ганьбою. Нас було замало... російські західники не здаються... можна взяти мури, ворота, вежі, але не людей». Не можна поневолити людину, чия свобода — всередині.

На думку політолога Володимира Пастухова, цифра 87% означає, що росія вже повністю вбудувалася у радянський політичний формат і що «пов-

не відновлення всіх інших радянських атрибутів є справою найближчого майбутнього».

Зарубіжний журналіст Кір Сіммонс на прес-конференції у Москві запитав путіна: «Журналіст Еван Гершкович зустрів ці вибори у в'язниці. Борису Надеждіну, який виступає проти вашої війни в Україні, було відмовлено в допуску на вибори проти вас, а Олексій Навальний помер в одній із колоній під час вашої кампанії. Пане президенте, це ви називаєте демократією?» «Це життя», — відповів диктатор.

Усе, що відбулося в росії, — це дорогий театр для одного глядача — путіна, вважає письменник Борис Акунін, чий книги заборонені фашистський режим. «Ми взагалі тут ні до чого, це нам показують. І організаторам начхати, віримо ми чи не віримо. Жодного сенсу в цих виборах немає», — написав він.

Експерт та аналітик Дмитро Нестеров дійшов висновку: «На території росії виник новий електоральний султанат, де не діють закони статистики, а в головах не діють закони Божі та людські».

Найбільше, 99% голосів, путіну чиновники намалювали в

чечні й на окупованих територіях — до 95%.

Ніхто з лідерів західного світу не привітав російського диктатора з обранням на новий термін — вибори відбулися без політичної конкуренції і були далекими від демократичних стандартів.

МЗС Німеччини зазначило: «Псевдовибори в росії не є ані вільними, ані чесними, їх результат нікого не здивує». «Правління путіна є авторитарним, він спирається на цензуру, репресії та насильство. «Вибори» на окупованих територіях України є недійсними та черговим порушенням міжнародного права», — йдеться у повідомленні німецького зовнішньополітичного відомства у соцмережі X.

Євросоюз теж розкритикував російські «вибори президента» як такі, що відбувалися з численними обмеженнями, без участі реальної опозиції і проводилися, в тому числі, на окупованих територіях України. Як повідомляє «Європейська правда», відповідну заяву опублікували від імені високого представника ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозепа Борреля. Він зауважив, що

російські «вибори» проходили «в дуже обмежених умовах», російська влада перед тим продовжувала системні репресії проти опозиції, нелояльного громадянського суспільства, незалежних ЗМІ, багато опонентів опинилося за ґратами за політично вмотивованими вироками суду, а ув'язнений критик кремля Олексій Навальний нездовго до виборів помер у колонії.

Водночас першими поздоровили путіна представники Венесуели, Куби, Нікарагуа, Гондурасу, Північної Кореї, М'янми, а також Узбекистану та Туркменістану.

«Після виборів почне зростати невдоволення населення, бо всі популістські кроки на кшталт контролю над цінами, які робилися напередодні виборів, тепер почнуть скасовуватися. Свято закінчилося, настають трудові будні. Незабаром у людей почне зміцнюватися відчуття, що їх надурили: обіцяли одне, а підсовують зовсім інше... А путін займеться після виборів відпочинком, він довго керував країною в ручному режимі, а тепер перейде в режим автопілота», — прогнозує російський політолог Аббас Галлямов.

Богдан КУШНІР.

## Ця країна завжди прагнула волі й свободи

У Португалії видали книгу про історію нашої держави, яка спростовує поширений наратив кремля про те, що українці та росіяни — один народ. «Коротка історія України: від кийських князів до Зеленського» — так вона називається. Автором є відомий португальський журналіст-міжнародник Жузе Мільязеш. Він взяв за епіграф промовисті слова Вольтера, написані ним ще 1731 року: «Україна завжди прагнула волі».

Жузе Мільязеша добре знають у Португалії навіть в обличчя: він працює на популярному телеканалі SIC. Разом із



колегою Нуно Рожейру веде програму «Холодна війна». Започаткували її у березні 2022-го, після повномасштабного вторгнення російських окупантів на територію нашої держави.

«Ця коротка історія України дасть можливість читачеві краще зрозуміти українців», — зазначається у передмові. Автор на конкретних історичних фактах розповів про злет і невдачі держави, перемоги і поразки у боях з ворогами від минулого і до нинішніх днів, коли Україна мужньо протистоїть російським варварам.

У видання є і співавтор — Володимир Долін, який працював редактором «Радіо Свобода» у Москві й висвітлював чеченські війни. В 2007 році повернувся в Україну.

Обкладинка «Короткої історії України: від кийських князів до Зеленського» привертає увагу кольорами нашого державного прапора, а також зображенням державного герба на титульній сторінці.

Оксана СКРИПНИК.

Брага, Португалія.

Фото автора.

У Великій Писарівці на Сумщині — колишньому райцентрі майже 1,5 тисячі споживачів залишилися без блакитного палива. Рашисти закидали селище авіабомбами. Спричинено значні руйнування — центр повністю знищено. Пошкоджено мережі та комунікації. Відновити газопостачання обіцяють найближчим часом, але швидко ліквідувати всі місця витоків не вдасться. Без блакитного палива залишилися також споживачі і в інших населених пунктах. Ускладнює ситуацію те, що газівники не можуть дістатися до місць пошкоджень через загрозу їхньому життю, *інформує наш власкор Володимир Чернов*

## Підтримувати переселенців благородно, а також вигідно

Одним із найбільш гострих запитань, з яким стикаються переселенці на новому місці проживання, є пошук офіційної роботи та гідної зарплати. Тому дуже важливо, коли громада не лише цих опалених війною співвітчизників сам на сам з їхніми проблемами. В результаті переселенці отримують працевлаштування та джерело доходів, активно включаючись до життя громади, а роботодавці — сумлінних та професійних працівників, розв'язуючи кадрові проблеми. А місто загалом має додаткові надходження до бюджету.

Це добре розуміють у Дніпрі, де рекордні показники зайнятості і який є лідером за кількістю працевлаштованих внутрішньо переміщених осіб. За офіційними даними міської ради, нині мають роботу 60% з тих переселенців, що зупинилися у місті.

Лідером із працевлаштування таких осіб у громаді є сама міська рада.

«У департаменти, управління, комунальні підприємства та заклади міської ради працевлаштовано на 1 лютого цього року 7 869 осіб. Із них внутрішньо переміщених — 996», — зазначила очільниця Інспекції з питань праці та зайнятості населення міськради Тетяна Янушкевич.

Також для того, щоб переселенці могли знайти собі роботу, інспекція разом з найактивнішими роботодавцями міста з перших місяців війни проводила зустрічі «Вакансія. «Робота» у шелтерах, місцях видачі допомоги та при військових адміністраціях.

«За майже два роки повномасштабного вторгнення завдяки створеному інспекцією телеграм-каналю працевлаштовано понад 25 тисяч осіб. Це перший в Україні муніципальний телеграм-

канал. Тут постійно оновлюють вакансії. І головне — усі з офіційним працевлаштуванням. Інспекція співпрацює з усіма найбільшими роботодавцями Дніпра у питанні працевлаштування безробітних у місті. На 2024 рік тут мають офіційну роботу понад пів мільйона людей, але потреба у спеціалістах є й нині», — додала Тетяна Янушкевич.

Більшість роботодавців відповідально ставляться до цих питань, радо приймаючи до своїх родин нових членів. Так, з квітня 2022-го має роботу в одному з великих мережових супермаркетів Людмила Юдіна з міста Рубіжне, що на Луганщині (на знімку).

«Деякий час не працювала, адже думала, що повернуся до рідного Рубіжного. Там працювала у газорозподільчій компанії. Але після того, як росіяни знищили містечко, зрозуміла, що треба починати наново життя тут. Якось проходила повз цей супермаркет. Побачила: шукають співробітників. Поговорила з керівництвом. Прийняли тепло. Пройшла два тижні навчання й сіла за касу. Ще викладаю товар у торговельній залі. Головним було офіційне працевлаштування: все життя



пропрацювала на офіційних роботах. І була упевнена у своєму майбутньому, ба більше — сплачую податки, що надважливо», — ділиться Людмила.

Майже два роки працює охоронцем у цьому супермаркеті й Олег Твердохлебов із нині окупованого Сєвєродонецька, що на Луганщині. До Дніпра з родиною переїхав у березні 2022-го.

«Спочатку скептично поставився до працевлаштування у супермаркет. Раніше був будівельником. А тут зовсім інша специфіка. Проте колектив мене підтримав та навчив. Нині одне задоволення, а не робота. Бо тут неймовірні люди. До того ж влаштовує офіційна заробітна платня та офіційне працевлаштування. Що для мене — пріоритет», — каже Олег.

Згідно з офіційною статистикою, у кожному супермаркеті мережі працює двоє переселенців. На сьогодні до мережі у Дніпрі залюбки приймуть менеджерів із торгового маркетингу, продавців-консультантів, старших ревізорів, провідних інспекторів з кадрів, бухгалтерів, приймальників товарів, охоронців. А в межах усієї країни в цій мережі працюють 1 400 вимушених переселенців.

«До того ж у нас після початку повномасштабного вторгнення є потреба у кадрах. Бо хтось поїхав, інші боронять нас на фронті. Є зруйновані ворогом супермаркети. Проте все одно будемо ще магазини. Реконструємо. Навчаємо, допомагаємо охочим працювати у нас. І завдяки цьому в нас від початку

великої війни працевлаштовано 24 тисячі осіб по Україні. Зарплата від 15 до 30 тисяч гривень», — зазначила начальниця відділу ТОВ «АТБ-маркет» Анна Ворошилова.

Незважаючи на те, що рівень зарплат на одному з потужних заводів Дніпра становить від 15 до 45 тисяч гривень, кваліфікованих вузькопрофільних спеціалістів тут не вистачає.

«Нам потрібні налагоджувальники верстатів та маніпуляторів із програмним керуванням, оператори верстатів із ПК, токарі, слюсарі-ремонтники, а ще інженери-технологи та інженери-конструктори. Навчаємо, надаємо практику й студентам коледжів. Працевлаштовуємо й переселенців», — наголошує начальник з набору персоналу Тетяна Ханцель.

Підприємство вимушене навіть звертатися до своїх колишніх працівників із проханням повернутися до роботи. Так, повернулася інженер-технолог Ірина Кузнецова, яка працювала тут понад десять років, а потім перейшла на інше виробництво.

«Такий катастрофічний брак спеціалістів у нас. Бо пішли воювати чи поїхали. Моє завдання тут — контролювати, щоб усі деталі виробів були виконані суворо за інструкцією. Під час війни працюємо тільки на Перемогу. Новеньким допомагаємо. Колектив дуже приємний. Коли зателефонували та запросили знову вийти на завод, то більше раділа, що до колективу повернуся», — поділилася жінка.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.  
Фото  
Дніпровської міської ради.

### БАЛАНС ТИЖНЯ

## Пенсії, субсидії та страхові виплати за березень профінансовані, виплати ВПО тривають

► Скасування заборони на експорт українського газу стимулює видобуток та допоможе економіці

► Виплати внутрішньо переміщеним особам тривають

► Пенсії, субсидії та страхові виплати за березень профінансовані повністю

Приватні видобувники газу в Україні другий рік поспіль демонструють падіння видобування.

Про це написав народний депутат від «Слуги народу», голова підкомітету з питань газової, газотранспортної галузі та політики газопостачання комітету Верховної Ради з енергетики Андрій Жупанин у Фейсбуці.

Народний депутат повідомив, що 14 березня підкомітет провів експертну дискусію щодо наслідків та доцільності існування заборони на продаж українського газу за кордон. За його словами, ця заборона дала змогу акумулювати газ державних і приватних видобувників у сховищах, що сприяло відносно спокійному проходженню опалювального сезону 2022/2023. Однак через цю заборону в умовах дворазового зниження споживання газу українською промисловістю і відсутності можливості продавати газ за кордон приватні видобувники газу в Україні другий рік поспіль демонструють падіння видобування.

«За результатами обговорення вирішили напрацювати пропозиції щодо поступового зняття заборони на продаж українського газу за кордон. Ці пропозиції будуть надіслані на розгляд РНБО та КМУ, рішеннями яких і впроваджені такі обмеження», — написав Жупанин.

Посадовець додав, що українській економіці дуже потрібні

гроші, а Європі потрібні український газ і біометан.

«Ключ до розв'язання обох проблем — це зняття обмежень на експорт цих ресурсів за межі України», — підсумував народний обранець.

Хочеться вірити, що скасування заборони не лише стимулює видобуток, а й істотно допоможе українській економіці.

Понад 90 тисяч внутрішньо переміщених осіб подали заяви на продовження державної допомоги, приблизно 66% із них уже опрацьовано.

Про це йшлося на щотижневому засіданні Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, повідомляє Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

«До органів соціального захисту населення надійшло вже понад 90 тисяч заяв ВПО на продовження отримання державної допомоги. На цьому етапі десь 66% з них вже опрацьовано, а 34% перебувають у роботі», — йдеться в повідомленні.

У Мінреінтеграції зазначили, що у першому періоді березня на виплати для 671 тисячі ВПО було спрямовано загалом 1,4 млрд грн. Отже, внутрішньо переміщені особи, яким виплати були продовжені автоматично з першого числа поточного місяця, отримують кошти найближчим часом.

Цього місяця виплата допомоги для ВПО відбудеться ще 21 та 28 березня.

«Тобто, внутрішні переселенці, котрі подали заяви, у разі їх схвалення отримають виплати до кінця поточного місяця», — зауважили в міністерстві.

У Мінреінтеграції поінформували, що для подачі заяви на продовження отримання державної допомоги слід звертатися до органів соціального захисту населення у громаді або до Центру надання адміністративних послуг району, де перебувають внутрішньо переміщені особи.

Як повідомлялося раніше, у Кабінеті Міністрів обговорюють зміни до постанови про затвердження порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщених осіб, зокрема розглядається варіант продовжити термін подачі заяв до 30 квітня.

Залишається відкритим запитання: що спричинило затримки? Бюрократія чи неорганізованість людей?

Насамкінець. ПФУ інформує про виплати у березні.

За даними прес-служби відомства, станом на 15 березня Пенсійний фонд України виконав планове фінансування пенсій, субсидій та страхових виплат. Середнє фінансування становило:

► пенсійні виплати — 40,5 млрд грн, з них через АТ «Укрпошта» — 8 млрд грн, через уповноважені банки — 32,5 млрд грн;

► субсидії та пільги — 5512,5 млн грн;

► страхові виплати — 1937,2 млн грн, з них на оплату лікарняних — 869,2 млн грн.

Протягом березня особам, які звернулися до Пенсійного фонду України, надано 589 тис. послуг.

Як бачимо, ПФУ виплачує вчасно. Чи всім на тлі підвищення цін під час війни вистачить на життя?

Підсумовував Віктор БОНДАР.

## Посівні площі скорочуються, але валовий збір зерна залишиться вагомим

На Сумщині особливості цьогорічних весняно-польових робіт обговорили на засіданні аграрного штабу обласної військової адміністрації. За словами директора департаменту агропромислового розвитку ОВА Олександра Маслака, порівняно з попереднім роком площі, відведені під вирощування сільськогосподарських культур, скоротяться в регіоні на 5% і становитимуть 1 млн 25 га. До повномасштабного вторгнення цей показник сягав понад 1,2 млн га, тож втрачено приблизно 200 тис. га ріллі.

Уже третій рік поспіль поля недосіватимуть через смертельну небезпеку для людей, котрі мали б там працювати. Проблема особливо актуальна для прикордонних громад Сумщини: два сезони поспіль там не збирали весь урожай з ланів, бо це коштувало механізаторам життя.

Співробітник управління оборонної роботи обласної військової адміністрації Михайло Криворотенко поінформував, що цьогоріч у лютому порівняно з лютом 2023-го ворожі обстріли прикордонних громад Сумщини почастішали учетверо. Загалом протягом попереднього місяця рашисти обстріляли область 1093 рази, внаслідок чого загинуло 16 цивільних жителів. Пошкоджень, руйнувань або повного знищення зазнали 37 об'єктів сільськогосподарського виробництва. І це — лише за один місяць. У багатьох випадках не виникало сумнівів — ворог спеціально б'є по аграрному сектору, щоб спричинити продовольчі проблеми та завдати економічних збитків.

Попри перешкоди сільгоспвиробники Сумщини і надалі отримуватимуть високі врожаї і годуватимуть не лише земляків, а й співвітчизників та зарубіжних споживачів. Олександр Маслак переконаний, що цього року в області буде вирощено не менш як

3,4 млн тонн зерна, а також 1,1 млн тонн олійного насіння. Цієї кількості збіжжя вистачить, щоб задовольнити не лише внутрішні потреби, а й відвантажити значні його обсяги на експорт.

Держава, запевнив директор департаменту агропромислового розвитку ОВА, і надалі надаватиме сільгоспвиробникам допомогу. Додатково до цього і міжнародні організації. Дрібні землекористувачі та землевласники можуть розраховувати на істотну фінансову підтримку. Ті з них, хто має в обробітку до 120 га ріллі, отримують на кожен гектар 4 тис. грн безповоротної допомоги. Механізм фінансової підтримки має запрацювати вже у травні. Є й інші новини, приємні для сільгоспвиробників. Запускається державна програма, якою передбачена компенсація 25% вартості придбаной аграріями техніки. Це дуже важливо, адже чимало сільськогосподарських машин було знищено окупантами під час артилерійських обстрілів та від наїзду на міни. Єдина умова: техніка, яка купується, має бути вітчизняного виробництва.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

## У США й досі не знають про гіркий досвід поляків, а ті знову наступають на свої ж граблі

**Понад сто років тому, коли від підтримки міжнародного співтовариства залежала доля відродженої Української самостійної держави, за океаном зовсім не переймалися цим питанням, оскільки вважали, що їм простіше мати справу зі спадкоємцями царської Росії, ніж з новими національними країнами, які повстали на руїнах цієї імперії. Тож коли уряд УНР звернувся до керівництва США з проханням про визнання й допомогу проти червоної й білої Москви, то державний секретар узагалі ухилився від зустрічі з дипломатичним представником нашої країни.**

На письмі він повідомив, що «уряд і народ Злучених Держав жваво й симпатично зацікавлені долею людей у всіх частинах Росії, включно з Україною; одначе Злучені Держави ані не признали незалежність України, ані ніякого уряду, який є там при владі, і, природно, не є приготувані прийняти ніяких представників цього уряду».

А далі Роберт Ленсінг додавав таке: «Ви можете бути певні, якщо взагалі якийсь уряд буде визнаний, то це станеться тоді, коли буде всеросійський уряд, бо я не хочу бачити Росію розчленованою». Це означало, що у Вашингтоні Україну продовжували вважати частиною Росії.

Тоді у Вашингтоні холодно поставилися навіть до відправки в Україну вже закуплених нею медикаментів для армії, яку косив тиф, що повідомляли дипломати УНР: «Маємо перешкоди політичного характеру від сторони Державного департаменту».

А представники Української торговельної організації та Федерації українських споживчих товариств, котрі мали доставити закуплене в Україну, писали: «Ми жадаємо, щоби була назначена незалежна компетентна комісія для розглядення обставин і умов, на яких Ліквідаційна Комісія Армії Злучених Держав в Парижі спродала одягів, автомобілів і медичних засобів вартості вісім мільйонів доларів агенції Українського уряду України, як не допущено до привезення вище згаданих засобів на Україну і як зараз Ліквідаційна комісія Армії Злучених Держав намагається силою відібрати згадані засоби, щоби їх перепродати іншій державі. Ми протестуємо проти цих своєвольних вчинків, які безправних і несправедливих для обох заінтересованих сторін, які певно викличуть глибоке обурення на Україні. Український уряд придержується умові і постарався о додаткову гарантію Федерації Українських Кооперативних товариств, яка має достаточні средства для виконання цих зобов'язань, і не бажає нічого іншого як лише слушної нагоди сповнити контракт і встановити здорові торговельні зносини між обома дотичними країнами».

Таку офіційну позицію Білого дому добре знали й представники США за кордоном. Скажімо, американський посол у Норвегії Фіш, приймаючи українського дипломата, стереотипно твердив: «Америка ніко-

ли не погодиться з розчленуванням Росії і не допустить до того». При цьому хіба що заспокоювали: «Український наряд, як культурніший, повинен взяти на себе провідну ролю в федерації народів Росії не лише в Європі, але й на Сибірі, де не можна перейти до денного порядку над тамошніми українцями, що теж висуваються вищістю своєї культури».

Зрозуміло, що завороженість росією, яку започаткував ще президент Рузвельт, визнаючи червону Москву в рік її найбільшого злочину проти української нації, настільки глибоко проникла в політичну складову американського істеблішменту, що навіть наприкінці ХХ століття Вашингтон боявся розпаду цієї імперії. Бо з якого б то дива американський президент Джордж Буш-старший (той, що раніше проголошував гасло «Слава Україні!» на передвиборних зібраннях нашої діаспори) у Києві в 1991 році вмовляв українців не виходити зі складу срср!

Чи ж не таку позицію займають деякі політики США і сьогодні стосовно підтримки України, запобігаючи перед Москвою, не забезпечують нас необхідною зброєю для відбиття російської агресії?

Так, понад сто років тому американці не мали перед нами жодних офіційних зобов'язань, бо й не визнавали нас як окрему державу. Сьогодні ж вони мали б тримати своє слово, яке давали при підписанні Будапештського меморандуму в 1994 році.

Що ж бачимо нині ми й увесь світ? А те, що нібито всі політичні сили в США за підтримку України, але доки за океаном дебатують, кращі сини й дочки нашого народу гинуть на фронті через нестачу зброї й боеприпасів. І це при тому, що наші воїни захищають увесь застрашений росією демократичний світ, у тому числі й наймогутнішу державу світу.

Так, ми захищаємо сьогодні весь світ, передусім наших сусідів. Але чи усвідомлюють вони до кінця значення нашої самопожертви в ім'я їхнього майбутнього? Чи ж згадують у Польщі про події 1920 року, коли не тільки не було виконано політичної конвенції між нею та УНР, а й польська армія, всупереч домовленостям, уже з жовтня припинила постачання зброї й амуніції українцям, що змусило наших вояків відступати до Збруча.

Голова Директорії та Головий отаман військ УНР Симон Петлюра тоді ще сподівався вмовити поляків виконувати взяті на себе зобов'язання. У листі до керівника Польської держави від 8 листопада 1920 року наголошувалося, що «перше, з чим хотів би Петлюра до Пилсудського звернутися, це справа про набої, аби поляки передали їх армії УНР. По-друге, він просить не чинити перешкод у справі транспортування через Польщу закуплених у Німеччині боеприпасів».

Замість цього, як свідчить генерал-хорунжий армії УНР Кость Смовський, польський комендант Львова «одержав наказа з Варшави, що 7 і 8 листопада... всіх українських старшин, що були при команді міста, а також усіх вояків, що лежали пораненими по шпиталях, навіть тяжко поранених, відправити за Збруч». А в Старокосянтинові в цей час «польські старшини спільно з московськими чекістами приливають «союз зброї» та «победу» над ... розділенням України».

Тож за таких обставин 18 листопада 1920 року уряд УНР констатував, що причина поразки української армії — це брак набоїв та амуніції, відтак ухвалено рішення про перехід за Збруч, аби зберегти її єдність, а в майбутньому — боездатність. Щоправда, поляки не дотримали свого слова щодо поваги до статусу вчорашніх союзників: армія УНР на Збручі була роззброєна й кинута на три роки за дроти...

Зрозуміло, що цим тоді в США не переймалися. А от полякам прилетіло, як кажуть, через 19 років, коли їхній вчорашній московський союзник учверте поділив міжвоєнну Річ Посполиту з німцями...

А після Другої світової війни срср ще десятки років патрунував над маріонетковою польською державою — аж до свого остаточного розпаду, який був спричинений насамперед потужним українським національно-визвольним рухом наприкінці 1980-х років. Чи пам'ятають про це польські фермери, котрі висипають українське зерно з вантажівок і вагонів на землю?..

Чи ті польські політики, які стоять за протестувальниками?

Таке враження, що в цій країні досі не проаналізували своєї стратегічні прорахунки 1920 року, коли без об-

розтлумачити всьому світу значення нашої незалежності: «Всі держави, утворені після 1917 року на території бувшої Росії, не мають шансів на тривке існування і будуть завжди загрожені, поки на півдні бувшої імперії не організується і в силу не увійде незалежна держава українського народу. Тільки вона одна, як найсильніша численністю свого населення, матеріальними ресурсами і мілітарною відпорністю, може бути базою, підставою більш-менш незахищеного життя державних новотворів, з бувшої Росії організованих. Тільки повстання і зміцнення цієї держави може фактично вирішити долю Росії і призвести до остаточного та безповоротного поділу її».

Ця далекоглядність Симона Петлюри зокрема підтвердилася в 1939—1940 роках у долі Польщі, Литви, Латвії, Естонії, коли так званий демократичний Захід спокійно поставився до їхньої анексії після закусної змови Гітлера й сталіна.

Сьогодні це може повторитися, бо ж американське суспільство відділене океаном, його більше цікавлять міграційні проблеми на південному кордоні — це відсовує вбік українську справу, вона для багатьох тамтешніх політиків не є першочерговою.

Але ж чому поляки знову наступають на свої ж граблі? Коли вони втратили власну історичну пам'ять, яка мала б протверезити їх руїнами хоча б своїх сіл і міст, зокрема Варшави, та величезними власними людськими втратами в Другій світовій війні, особливо в концтаборах?

Невже той польський фермер, котрий роз'їжджає нині трактором з радянським прапором міжнародною трасою із заклик до путіна прийти й навести лад у Києві, Брюсселі й зі своїм урядом, не бачив зруйнованих за останні два роки донецьких міст і сіл, звідки десять років тому також з подібними вимогами благами прийти московського диктатора? Невже той польський фермер донині не бачить, що на україно-польському кордоні не припиняється потік українських біженців від російської агресії?

Історія повторюється: як і понад 100 років тому, американці не дають нам зброї, а поляки перебивають кордон...

То що, «імперія зла», як назвав росію великий Рональд Рейган, торжествуватиме й надалі?

**Володимир СЕРГІЙЧУК**, завідувач кафедри історії світового українства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор історичних наук, професор.



### ВІСТІ З ГРОМАД

#### Презентували Стратегію розвитку

**Гоцанська.** Тут презентували Стратегію розвитку — особливо важливий документ, який формує майбутнє, визначає курс розвитку громади до 2027 року, керівникам відділів селищної ради, структурних підрозділів і комунальних підприємств. Після детального аналізу та обговорення вони подадуть у відділ розвитку громад свої пропозиції та зауваження з урахуванням потреб усіх мешканців громади. Про це повідомив гоцанський селищний голова Микола Панчук.

#### Для розвідників

**Сарненська.** Передали черговий транш допомоги для воїнів 54-ї ОМБр імені гетьмана Івана Мазепи, які тримають східний фронт, — квадрокоптер Mavic 3Pro, додатковий пульт до Mavic, підсилювач сигналу AlienTech, дві додаткові батареї до Mavic, зарядну станцію EcoFlow. Усе придбано за кошти бюджету громади на виконання програми підтримки підрозділів ТРО та ЗСУ, яких у нашій програмі вже 38, повідомив сарненський міський голова Руслан Серпенінов.

#### Іменні дрони для ЗСУ



**Вараська.** Громада закупила шість FPV дронів для потреб ЗСУ (на знімку). Учні Старорафалівської гімназії задонатили 18 тис. грн на один іменний дрон, ще два від школярів Більськовільського ліцею: один придбали на честь загиблого на війні вчителя фізкультури Олега Китуня, ще один за мирний останній дзвоник та випускний. Крім того, на три FPV дрони задонатили жителі Більськовільського старостинського округу — за Волю, Мир і Перемогу.

#### Пожежний автомобіль

**Малоліубашанська.** Громада отримала від ГУ ДСНС у Рівненській області пожежний автомобіль для пожежного рятувального підрозділу. Він створений на базі КП «Комунальник» для забезпечення пожежної охорони. Тож таке авто тут дуже доречно, каже малоліубашанський сільський голова Світлана Ковальчук.

Добірку підготувала наш власкор на Рівненщині **Олександра ЮРКОВА**. Фото з відкритих джерел.

### ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений атестат **КВ № 25311723** від 19 червня 2004 р. виданий СЗОШ № 174 м. Києва на ім'я **Літвінчук Михайла Анатолійовича**, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення № **BC02170**, видане Верховним Судом на ім'я **Кучера Романа Васильовича** (консультанта суду), вважати недійсним.

Втрачене посвідчення № **001270** видане на ім'я **Суховєєв Сергій Анатолійович** працюючого на посаді: ревізор з безпеки руху Департаменту безпеки руху, вважати недійсним.

Втрачену чіп карту водія для цифрового тахографа, що видана на ім'я **Мельник Олег Ігорович** № **UAD000000C15D000** (дійсна до 05.03.2029), вважати недійсною.

Втрачений диплом про вищу освіту серія **M20 №071706** від 07.03.2020 та додаток до диплому **D20 №071706** від 07.03.2024 виданий Університетом Короля Данила на ім'я **Вовк Анастасії Олександрівни**, 15.01.1998 р.н., вважати недійсними.

Втрачену чіп карту водія для цифрового тахографа, що видана на ім'я **Литвиненко Олександр Павлович** № **UAD0000005D8U000** (дійсна до 08.09.2024) вважати недійсною.

Повідомляю **Майкову Галину Петрівну** про відкриття спадщини після смерті Марцеги Ганни Устинівни, яка померла 21.12.2023 р. Для прийняття спадщини прошу звернутися до 21.06.2024 р. до приватного нотаріуса **ХМНО ЯРОЦЬКОЇ Т. В.**, адреса: 29013, м. Хмельницький, вул. Соборна, 42, кв. 4. Тел. (097) 947-64-71.

Приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Пестич Л.В. 12 березня 2024 року заведено спадкову справу № 3/2024 після смерті **Черняк Альони Олегівни**, 28 червня 1995 року народження, померлої 29 лютого 2024 року. Всі спадкоємці померлої **Черняк Альони Олегівни** запрошуються для оформлення та отримання спадщини до офісу приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Пестич Л.В. за адресою: місто Київ, вулиця Євгена Чикаленка, будинок № 1-3/5, офіс № 1.

Втрачений додаток до диплому серія **КЕ № 015983** (Витяг з залікової відомості **Єфіменко С.М.**) за спеціальності "Правознавство" та спеціалізації "Господарське право" від 17.06.1994 р. виданий КНУ ім. Тараса Шевченка на ім'я **Єфіменко Сергія Миколайовича**, вважати недійсним.

Про зустріч попередньо домовлятися за телефоном: +38067-703-40-60 або +38093-995-34-12.



**Сьогодні** в більшості областей України утримується нестійка погода. Пройдуть опади у вигляді дощу, мряки та мокрого снігу. Подекуди можливий туман. У західній частині на дорогах ожеледиця. Температура повітря вночі — 1—6 тепла, вдень — 6—11 вище нуля, у західних областях вночі — від 4 морозу до 1 тепла, вдень — 1—6 вище за нуль. Вітер змінних напрямків, 3—8 м/с

■ **1877.** У селі Колодисте на Черкащині народився Василь Доманицький — філолог, історик, фольклорист та бібліограф. ■ **1895.** Народився Максим Рильський — український радянський поет, перекладач, публіцист, громадський діяч, мовознавець, літературознавець. ■ **1917.** У Києві відбулася 100-тисячна демонстрація під гаслами: «Автономію Україні», «Вільна Україна у вільній Росії», «Так є здоровою вільна Україна з гетьманом на чолі». Під час першого українського свята Свободи демонстранти роззброювали поліцію. ■ **1951.** Помер Дмитро Дорошенко — український політичний діяч, дипломат, історик.

### У НОМЕР

## Одещину зміцнюють фортифікаційними спорудами

На території Одеської області оновлюють та створюють нові оборонні фортифікації.

«Посилення обороноздатності регіону — найпріоритетніший напрям. Ми бачимо, як відчайдушно тиснуть російські терористичні війська на наш регіон з повітря. Бачимо, скільки зроблено Силами оборони, аби відкинути ворога якомога далі від Одещини. Але ми маємо бути свідомі, що країна-агресорка продовжує збирати потенціал і не зупиняється в просуванні своїх терористичних планів. Наше завдання в цій війні — не дати ворогу захопити нові території, вибавити окупантів із захоплених земель», — зазначив начальник Одеської ОВА Олег Кіпер.

Тому в області активно будують фортифікаційні споруди, встановлюють загороджувальні рубежі — «зуби дракона», протитанкові рови та інші захисні об'єкти. Задіяно майже 150 осіб та 80 одиниць техніки.

Адже готовність протидіяти ворогу, як і системний підхід до зведення фортифікаційних споруд, — потужний стримувальний чинник для агресора.

**Ольга ПОНОМАРЬОВА.**  
Одеська область.

## Ворог не відмовився від ракетних масованих ударів

### ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами речниці ОК «Південь» Наталії Гуменюк, росіяни зробили паузу в застосуванні стратегічної авіації. «Пауза в її використанні пов'язана з тим, що в повітрі немає літака типу А-50, немає навідника, розвідувального центру... Проте вони не відмовились від проведення ракетних масованих ударів, тому що це основна перевага, яку вони мають», — сказала Гуменюк. Вона нагадала, що вже чотири тижні ракетносі рф не виходили на чергування в море, що цілком імовірно збіглося із завершенням так званого виборчого етапу путіна на Росії.

Наразі українські військові стежать за ситуацією й тримають її на особливому контролі, а громадянам радять не нехтувати сигналами повітряної тривоги.

Тим часом окупанти планують розбудувати мережу центрів військово-патріотичного виховання молоді на ТОТ Херсонської та Запорізької областей. Про це інформує Центр національного спротиву. А також після так званих президентських виборів мобілізувати 300 тисяч жителів тимчасово окупованих територій...

В експертних колах вважають, що путін оголосить широкомасштабну мобілізацію в рф. Щоправда, існує думка, що діятиме схема грошової стимуляції люмпенізованих російських прошарків, яка дасть змогу назбирати 30—45 тисяч особового складу противника на місяць. І цього начебто достатньо, аби підтримувати інтенсивність бойових дій, яка триває нині.

«Ми намагаємося спрогнозувати, чи буде широкомасштабна мобілізація на Росії і як вона вплине на лінію фронту. Це питання поки що залишається без відповіді, бо якщо ми поглянемо на лінію зіткнення і на дії російської армії, наступ якої триває з жовтня минулого року по семи напрямках, то єдиний результат противника — захоплення Авдіївки та спроба розвинути наступ на захід від цього міста. Наша лінія оборони на захід від Авдіївки тримається, причому на досить незручних рубежах. Але для ворога — це не той результат, на який розраховувала російська сторона. Фактично по всіх семи напрямках, де окупанти накопичували сили та намагалися прорвати нашу оборону, особливих успіхів у загарбників не було», — проко-

ментував ситуацію військовий експерт Сергій Згурець.

Якщо б ворог оголосив мобілізацію, то формування нових сил та засобів щонайменше потребуватиме три-чотири місяці, тобто на початок осені можуть бути сформовані більш-менш боєздатні сили противника. У будь-якому разі нині цікавий момент оцінки та стратегії. Українська сто-

рона у взаємодії з партнерами всі ризики прораховує. Згадаймо слова міністра оборони Великої Британії, який сказав, що треба сісти в оборону по певних ділянках і приділити більше уваги знищенню об'єктів у Чорному морі, у Криму. Я б цілком підтримав таку стратегію, якби Британія більше нас забезпечила крилатими ракетами. А щодо закликів пе-

реходу в оборону, то це вже оцінка, компетенція Генштабу ЗСУ та головного», — прокоментував військовий експерт Сергій Згурець.

Він вважає, що в будь-якому разі Україні варто покладатися на збільшення можливостей свого оборонно-промислового комплексу, робити ставку на покращення лінії оборони, фортифікацій, збільшення кількості засобів ураження, тих самих дронів.

**Ольга ВІТЕР.**

### МАЛЮНОК ДНЯ



Вибори без вибору.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

### СПОРТ

## Європейські досягнення українців

**Фристайл.** Айроло (Швейцарія). Етап Кубка Європи.

Українські фристайлісти успішно виступили на змаганнях з лижної акробатики.

Першого дня 19-річна Ангеліна Бриккіна з Прикарпаття стала переможницею в жіночому турнірі (64.96 бала), а її землячка Оксана Яцюк у цьому виді виборола бронзову нагороду (61.41). Срібну відзнаку нашій збірній приніс Захар Максимчук з Рівного. Він посів другу сходинку серед чоловіків із результатом 94.82, поступившись лише місцевому спортсмену Ное Роту (106.47).

Наступного дня українці додали ще три нагороди. Бриккіна до «золота» додала срібну нагороду, а Яцюк оформила «бронзовий» дубль. Максим Кузнецов став срібним призером.

**Дзюдо.** У Ризі (Латвія) завершився черговий етап Відкритого Кубка Європи.

Збірна України виборола 10 медалей. Володарем «золота» став київський динамівець Заур Дуњямалієв (вагова категорія до 100 кг).

«Срібло» дісталось Олексію Болдиреву (90) та Сергієві Неботову (73). «Бронза» — в Анастасії Чижевської (57), Анастасії Антіпіної (63), Владислава Колобова (81), Станіслава Гунченка (90), Каріма Нурієва (100), Миколи Грибика (понад 100), а також Руслани Булавіної (понад 78).

## Тепер уся увага — до збірної

**Футбол.** Чемпіонат УПЛ. 21-й тур.

**15 березня. «Олександрія» — «Ворскла». 1:0.** Олександрія. КСК «Ніка». 509 глядачів. **Рефері** — Олександр Омельченко (Слов'янськ). **Гол:** Ковалець, 68. **Вилучено** Хрипчука («Ворскла», 90, пряма червона картка за суперечку з рефері).

**16 березня. «Металіст 1925» — «Рух». 1:4.** Київ. «Арена Лівий берег». **Рефері** — Клим Заброта (Суми). **Голи:** Імерекв, 84 — Пльман, 17 (п), 36, Квасниця, 20, Підгурський, 34. **Вилучено** Ледвія («Рух», 51, пряма червона картка за грубу гру).

**«Оболонь» — «Полісся». 1:0.** Київ. «Оболонь-Арена». 1 495 глядачів. **Рефері** — Денис Шурман (Київська область). **Гол:** Черненко, 10. **Вилучено** Чоботенка («Полісся», 2, пряма червона картка за грубу гру).

**«Кривбас» — «Колос». 1:0.** Кривий Ріг. «Гірник». 685 глядачів. **Рефері** — Ярослав Козик (Мукачеве). **Гол:** Бізімана 90+5.

**17 березня. «Чорноморець» — «Верес». 0:1.** Одеса. «Чорноморець». **Рефері** — Анаста-

сія Романюк (Івано-Франківськ). **Гол:** Мрвальєвич, 6.

До забитого м'яча на полі НСК «Ніка» нічого веселого й захопливого не спостерігалось. А от рахунок господарі відкрили в результаті ефектної комбінації, після розіграшу штрафного з лівого флангу.

Удар виконав Скорко, а перед воротарським майданчиком Ковалець легким дотиком перевів м'яч у дальній кут. То був по-справжньому видовищний момент.

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	13	4	2	39-17	43
2. «Кривбас»	13	4	4	38-22	43
3. «Дніпро-1»	11	6	4	29-19	39
4. «Динамо»	12	2	4	41-21	38
5. «Рух»	9	9	3	32-21	36
6. «Полісся»	9	6	6	26-17	33
7. «Ворскла»	8	5	8	21-28	29
8. ЛНЗ	6	7	7	20-23	25
9. «Колос»	5	9	6	15-15	24
10. «Чорноморець»	7	2	11	26-28	23
11. «Олександрія»	6	5	9	15-24	23
12. «Зоря»	4	7	7	18-21	19
13. «Оболонь»	4	6	10	12-25	18
14. «Верес»	3	7	10	18-31	16
15. «Металіст 1925»	4	4	13	21-39	16
16. «Минай»	1	7	11	9-29	10

З другої хвилини «Полісся» грало в меншості після вилучення Сергія Чоботенка. Він був останнім оборонцем і збив киянина Прокопенка.

Нагадаємо, що кілька днів тому наставник поліщуків Юрій Калитвинцев подав у відставку з посади тренера житомирської команди. Виконувачем обов'язків наставника став Сергій Шищенко.

Додамо, що безвиграшна серія «Полісся» тепер становить сім поєдинків — п'ять поразок та дві нічі.

На п'ятій доданій до основного часу хвилині «Кривбас» не припиняв штурмувати

ворота суперника. І доля вмікнулася йому. Кожушко з лівого флангу зіграв до зони перед карним майданчиком на Бізімана, а той низом влучно пробив у лівий кут.

Завдяки цій перемозі «Кривбас» продовжує ділити першу сходинку з «Шахтарем», але в «гірників» — дві зустрічі в запасі.

Голом у ворота «моряків» у дебюті поєдинку відзначився форвард гостей Марко Мрвальєвич, який замкнув навіс зі стандарту. Це взяття воріт гостями стало вирішальним.

Для чорногорського форварда це третій м'яч у чотирьох турах другої частини сезону УПЛ. Раніше Марко забив по голу у ворота «Ворскли» та «Динамо».

У січні 23-річний чорногорець підписав контракт з рівнянами до літа 2026 року.

У чемпіонаті настала перерва. Тепер наша увага прикута до національної збірної, котра 21 березня в місті Зениця проведе півфінальний матч плей-оф відбору на Євро-2024 проти команди Боснії і Герцеговини. Початок зустрічі о 21:45 (за київським часом).

Підготував  
**Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.**

Відповідальні за підготовку номера:  
**Віталій СУДДЯ, Алла ДОДАТКО.**

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.  
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.  
► Рукописів не повертаємо.  
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

© Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України  
Свідчення про реєстрацію періодичного  
друкованого видання — КВ № 1  
від 26.05.1994 р.

Газета виходить  
5 разів на тиждень  
(крім неділі й понеділка).  
Передплатний індекс  
на 2024 рік  
40224

145,00 грн. — на місяць;  
435,00 грн. — на квартал;  
870,00 грн. — на пів року;  
1740,00 — на рік.

Друк:  
ТОВ «Мега-Поліграф»,  
04073 м. Київ,  
вул. Марка Вовчка, 12/14,  
тел. (044) 581-68-15  
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 92158

Видавець —  
Державне підприємство  
«Редакція газети «Голос України».  
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить  
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,  
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:  
для довідок — 503-68-73;  
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua —  
загальний

reklama1@golos.com.ua —  
відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

